Štědrej den ve čtvrtý cenový

Pěšky se po břehu Labe pomalu vracím k městu. Užívám si, jak kvůli paprskům, který jsou těsně nad obzorem, musím mhouřit oči. Na louce u koupaliště začne slunce mizet. Hned se ochladí. Jenže domů se mi nechce.

Restaurace Na Rychtě je vklíněná mezi první rodinný domy tak nenápadně, že by ji šlo minout. Byla by to škoda. Uvnitř se svítí, u stolů sedí pár hostů. Cedule s otevírací dobou vypadá, jakoby Vánoce ani neexistovaly. I v úterý čtyřiadvacátýho mají otevřeno od dvou odpoledne do desíti večer.

Vejdu dovnitř. Chlapům svítí do tváří mizerný světlo tlumený několika vrstvama vznášejícího se cigaretovýho dýmu. Klasická čtyřka. Sfouknu z ubrusu stolu u zadní stěny lokálu popel a objednávám dvanáctku. Výčepní, nad nímž visí vybledlá sparťanská vlajka, kývne a bere do ruky prázdnou sklenici.

„Ještě jedno?“ zeptá se třicátníka s vlasama staženejma do culíku.

„Jasně,“ odpoví mánička. „To je už pátý, vole,“ pronese k mladýmu hochovi v kšiltovce.

„To seš teda dáreček.“

„Mám sedět sám doma?“

„To jsme na tom podobně. Ale já mám aspoň v lednici litr slivovice.“

U Štědrýho dne o samotě jen nejhorší přežít ten čas mezi šestou a osmou, než otevřou lokály. To pak vzpomínáte. S bráchou jsme kdysi v kuchyni čekali, než rodiče uloží v obýváku dárky pod stromek a popíjeli víno, co zbylo od večeře. Táta s mámou pak měli radost, že se usmíváme i nad rozbalenýma teplýma ponožkama. Pro moje dcerunky to byl jedinej večer, kdy se snesly. A s Marií, tím děvčetem, co na mě jednou mrklo a já tušil, že to bude zlý, jsme se nejradši rozbalovali navzájem. Než mě to mohlo přestat bavit, byla fuč.

Poslední roky chodím po setmění k Labi. Večeři, řízek se salátem z jídelny, mám v plastový krabičce. K tomu do batůžku teplou deku, láhev bílýho i se skleničkou a lžíci. Vybalím to na Modrý rybě. Tak říkám malinkýmu molu pár kilometrů od města, který možná kdysi k přivázání loděk opravdu sloužilo. Tvoří ho zrezivělá konstrukce a pár prken, na kterých byla ještě před pár lety na bílým podkladě kresba modrý ryby. Vypadala trochu jako žralok. V Polabí byl stoprocentně jedinej.

Jenže dneska bylo výjimečně krásně, u řeky už jsem byl a podruhý se mi nechce. Jídlo mám v ledničce, zvládnu to i doma.

„V kolik večer otvíráš Tondo?“ zavolá na výčepního starší chlap od stolu v rohu místnosti.

„Za chvíli to balím, Pepo, a přijdu zase v osm.“

„To se tady sejdeme. Ryba musí plavat.“

„Stará nebude nasraná?“

„Ta už to má čtvrt roku za sebou.“

Pár vteřin je ticho. Mrknu doleva na posledního hosta, jehož šedivej plnovous končí až kdesi pod stolem. Po chvíli zvedne hlavu od novin a zamračeně přikývne. Tipoval bych, že večer přijde i on. Nevypadá, že by o něj nějaká

pečovala.
Mám radši živější hospody, člověk se líp ztratí. Kdyby mě viděla Marie, asi by kroutila tou svojí kudrnatou hlavou. Ona první říkala, že je to zlý. V tý době ještě vůbec nebylo. Naopak. Smála se a mně běhal po zádech mráz. Takovej ten příjemnej, co byste nejradši, aby nikdy nezmizel. Díval jsem se na ni s přiblblým úsměvem a bylo mně hrozně dobře. Divný, jak málokdy se to v životě stane. Mně ve chvíli, kdy už bych nic nečekal. Říkal jsem si, že s touhle holkou bych se stáří nebál a na pivo bych klidně zašel jen obden. Prostě mi z ní hráblo.
Byl jsem tenkrát ještě docela mladík. Holky už dorůstaly, ale já byl pořád plnej síly. Pro Marii to bylo potřeba, jinej sport než sex neuznávala. Jenže pak, po pár letech, potkala toho Frantíka. Srdce, který měla prudkou láskou ke mně asi nějak oslabený, se najednou vzňalo pro něj, pro kluka z Provance. Trošku jsem si pobrečel, ale co naděláte. I ona mi do telefonu plakala, jak je jí to líto, ale řekl bych, že už měla sbaleno. A já pak mohl na pivo denně. Dcerunky byly z domu fuč, obě skončily v cizině, a s ženou to kvůli Marii dávno padlo.
Vlastně pohoda.
Ticho už trvá nějak dlouho. Tonda, výčepák, si pořád hladí břicho. Vypadá, že není ve svý kůži.
„Když si budete psát piva na lístek, můžete tady zůstat. Ale musíte se zamknout," řekne najednou.
Chlapi mlčí. Pomrkávají po sobě, jakoby nevěděli, co říct.
„Mám doma tu slivovici, můžu ji donýst?" zeptá se až po chvíli mladík s kšiltovkou.
„Jo," mávne rezignovaně rukou Tonda, „ještě vám dám na talíře tlačenku a utopence."
Svatořečení Tondu nemine.
„Tak to mně natoč ještě jedno," přihlásí se mánička. Ruce zvednou i ostatní.
Než Tonda zamkne a odejde, rychle zmizím. Už vidím ty čtyři, jak celej Štědrej večer seděj každej na svým místě a zvednou se jen na hajzl, případně si naplnit půllitr. Snad si předtím, než se pustí do štědrovečerních utopenců, aspoň připijou slivovicí. A před sedmou jim třeba Pepa zapne televizní pohádku.
Ještě než jsem se zvedl, poslal jsem Marii přání. Píšu jí každej rok dvakrát, poprvé k narozeninám, který má na jaře, a pak na Vánoce. Něco jako, že jí přeju krásný svátky a tak, co má člověk vymejšlet. Že mi pořád chybí, a nejspíš vždycky bude, už ne. Nechci otravovat. Jí je to stejně jedno. Odepíše mi většinou rychle, korektně, s důrazem na citovou neutralitu. Žádný Ríšo, jako dřív. Už dávno jen Richarde. Občas ještě přidá nějakej milej detail týkající se krás jižní Francie. Spolehlivě mě tím nasere.
Venku začalo pršet, zrychlím krok. Domů to mám naštěstí jen přes pár ulic. Když stojím před vchodem svýho paneláku, déšť zhoustne. To měla ráda. Jak pršelo, vždycky se chtěla procházet. Uměla si užít ty ponurý dny, kdy se v ulicích válí mlha, kterou proráží jen lampy a koruny nejbližších stromů. Lidi skučí, že je vlezlo, sychravo, ona si chválí svěží vzduch. Začínající podzim,

nejlíp tak konec října, ale i listopad, to bylo její. Nakonec jsem si ty vycházky oblíbil i já. Držela se mě vždycky pod paží, ve který jsem nesl deštník, dával bacha, aby byla v suchu a přitom jí čouhajícím drátem nevypíchl oko. Byl jsem na ni pyšnej. I přesto, že jsme moc lidí nepotkávali. Jen tak, někde uvnitř.
Zakloním hlavu a nechávám si dopadat kapky na obličej. Jsou chladný a ostrý, za chvíli mě začnou pálit oči. Stejně to pár minut vydržím. Kdybych měl aspoň cigáro. Spoustu let už nekouřím, ale když na mě tyhle nálady přijdou, dostanu vždycky chuť.
Mrknu na mobil, blíží se šestá. Je čas jít do bytu. Divný, že ještě neodepsala.
V předsíni hodím mokrou bundu a kalhoty na topení a jen v trenkách a tričku si sednu do koupelny na vanu. Musím se opláchnout, přeci jen je Štědrej večer.
Jen s osuškou uvázanou v pase pak otevřu ledničku. Řízky jsem koupil usmažený, studený nejsou nic moc, salát jak z kterýhokoli bufetu v týhle zemi. Aspoň, že ho je dost. Nesnáším, když má člověk chuť si přidat a není co. Zvlášť na Štedrej večer. Kdy jindy už má bejt všeho dostatek.
Pořád nic. Asi se už cpou tou jejich krůtou. Mrknu na pár smrkových větviček, který jsem přinesl z lesa a dal je do starý vázy na kuchyňským stole. Zdobení jsem vypustil, stejně jako praní ubrusu. Aspoň ho vyklepu a otočím. Ještě příbor, sedmičku bílýho a k ní sklenku.
Chvíli to trvá, než láhev vrátím do ledničky. Láme se to ve mně. Čím jsem starší, tím se hůř rozhoduju. Vidím ty spousty věcí pro i proti, i když jde o úplný blbiny. Vykašlat se na Štědrou večeři není jen tak, pětapadesát let už je nějakej věk, aby si člověk vážil, když něco trvá. A co budu nalhávat holkám, až mi po osmý zavolají? Že si jako vždycky užívám klid, na samotu jsem zvyklej, jídlo je fajn? Nějak už nemám sílu. Ještě stačím zavrhnout jeden přiblblej nápad, pro pět lidí mám jídla stejně málo, a jsem rozhodnutej.
Za chvíli jsem v suchým oblečení, vytáhnu i deštník. Ten, pod kterým jsem ji schovával. Drátů už z něj trčí několik, ale poslouží. Prší hustě a jen z nostalgie se mi moknout nechce. Před hospodou stojím jen s lehce provlhlýma botama za deset minut. Zaťukám na okno a přijde mladík v kšiltovce. Ten, co měl trávit večer se slivovicí. Když otáčí klíčem v zámku, aby mě pustil dovnitř, pípne mi zpráva.
MARIE.
K zrychlení mýho tepu to pořád bohatě stačí.
Chlapi sedí tak, jak jsem je opustil. Přátelsky mi pokynou. Podle prázdnejch talířů na stolech vidím, že večeře už proběhla.
Zprávu si přečtu, až když usednu na svý místo.
„Krásné svátky i tobě Richarde. Snad se máte hezky jako my tady. Marie.“
A je to.
Zvednu se a jdu naplnit půllitr. Hoch od slivovice rozlívá panáky a ani se neptá, jestli chci taky. Připíjíme si na šťastný svátky. Těsně před sedmou, Pepa právě zapíná televizní pohádku, vylovím ze sklenice u výčepu dva utopence. Jsou skvěle proleželý a chleba měkkej a voňavej.

Dneska nebude třeba lhát.
KONEC